

KERK-KRANT

GELOOFTSGEMEENSCHAP AUGUSTINUS
EINDHOVEN

Jaargang 11, nummer 1

27 november 2022

Advent: duisternis wordt gekeerd

Jesaja in de Sixtijnse kapel

Op de vier zondagen van de Advent horen we in de lezingen hoe de profeet Jesaja spreekt over de komst van de Messias. Hij vertelt over een visioen waarin een beeld geschetst wordt van een wereld waar we allen naar verlangen: *Eens zal de dag komen dat de berg met de tempel van de HEER rotsvast zal staan, verheven boven de heuvels, hoger dan alle bergen. Alle volken zullen daar samenstromen, machtige naties zullen zeggen 'Laten we optrekken naar de berg van de HEER, naar de tempel van Jacobs God. Hij zal ons onderrichten, ons de weg wijzen en wij zullen zijn paden bewandelen.'* Vanaf Sion klinkt zijn onderricht, vanuit Jeruzalem spreekt de HEER.

Hij zal rechtspreken tussen de volken, over machtige naties een oordeel vellen. Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal nog het zwaard trekken tegen een ander volk, geen mens zal meer weten wat oorlog is.

NACHTMIS 24 DECEMBER:

AANVANG: 21.00 UUR

PLAATS: AUGUSTINIANUM

Liturgiekalender december - januari

Blijf niet stilstaan bij de beloften van de wereld, maar blijf bij de beloften van de Schepper van de wereld.

Augustinus

Zondag 27 nov '22, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	1e Advent: God wijst ons de weg Jesaja 2,1-5 en Matteüs 24,37-44 René Hornikx, pastoraal werker
Zondag 4 dec '22, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	2e Advent: Houd je verwachtingen (dromen) levend! Jesaja 11,1-10 en Matteüs 3,1-12 Joost Koopmans, osa
Zondag 11 dec '22, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger: Bijzonder:	3e Advent: Ik verlang naar betere tijden Jesaja 35,1-6a.10 en Matteüs 11,2-11 Dolf van der Linden, osa Zondag Gaudete
Zondag 18 dec '22, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	4e Advent: Een reddende engel! Jesaja 7,10-14 en Matteüs 1,18-24 Louis Mulders, osa
Zaterdag 24 dec '21.00 uur: Lezingen: Voorganger:	Kerstmis – nachtmis (AUGUSTNIANUM) Jesaja 9,1-3.5-6 en Lucas 2,1-14 Marleen Kremers en Joost Koopmans
Zondag 25 dec '22, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	Kerstmis - dagmis Jesaja 52,7-10 en Johannes 1,1-18 of 1-5.9-14 Dolf van der Linden en Johan Wolbers
Zondag 1 jan '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	Maria, Moeder van God: Levenskeuze bevestigd Numeri 6,22-27 en Lucas 2,16-21 René Hornikx, pastoraal werker
Zondag 8 jan '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	Openbaring des Heren: Geraakt door het licht Jesaja 60,1-6 en Matteüs 2,1-12 Mart Hendriks, geestelijk verzorger
Zondag 15 jan '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	2e zondag door het jaar: Geestkracht ontvangen Jes. 49,3.5-6 en Johannes 1,29-34 Annelies Rosier, geestelijk verzorger
Zondag 22 jan '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger: Bijzonder:	3e zondag door het jaar: Een schitterend licht Jesaja 8,23b - 9,3 en Matteüs 4,12-23 Johan Wolbrink, diaken Bidweek voor de eenheid
Zondag 29 jan '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	4e zondag door het jaar: Je bent op de goede weg Sefanja 2,3; 3,12-13 en Matteüs 5,1-12a Marleen Kremers, geestelijk verzorger

Advent: duisternis wordt gekeerd

De geboorte van een kind vraagt om een goede voorbereiding. De aanstaande ouders worden hierbij geholpen. De gezondheid van moeder en kind worden bijgehouden. De aanstaande ouders dromen en praten met elkaar over hun kindje. En naarmate de datum van de geboorte nadert, worden alle benodigdheden voor het kind aangeschaft. De kinderkamer ziet er perfect uit. Het geeft de aanstaande moeder rust. Nog even wachten.

Ook een feest, groot of klein vraagt om een goede voorbereiding. Niet in het minst geldt dit voor het feest van Kerstmis. Het is dan hartje winter. De dagen zijn kort. De nachten zijn lang. Somberheid kan in deze periode van het jaar de overhand krijgen. En donkerte zorgt niet voor vrolijkheid. Wij zijn mensen van het licht. We zoeken een stip aan de horizon. Een lichtje in de lange donker tunnel om ons te oriënteren en niet in het wilde weg rond te draaien.

Aan het begin van een lange tunnel is het einde nog onzichtbaar en daglicht nog niet te bespeuren. Verwachtingsvol gaan we verder, hopen snel het einde van de tunnel in de vorm van een stipje licht te zien. Er is blijdschap, vreugde, want duisternis is gekeerd. Het wordt als een feest gevierd.

Advent is als die tunnel waar we doorheen gaan, op weg naar Kerstmis. De eerste week van de Advent zien we het einde nog niet. We wachten geduldig en hopen vurig om het licht te zien dat zin geeft aan ons bestaan. Halverwege de advent ontwaren we, voor hen die kijken met hun hart, een stipje aan de horizon. En kleine ster twinkelt aan de einder. Er is hoop, de verwachting stijgt, het licht komt ons tegemoet. En vaak sneller dan we denken staan we in het volle licht. Zij, die nog niet kunnen kijken met de ogen van hun hart, zien het licht niet. Hun hart is vol met de dingen van de dag, met alles wat hun vastbindt aan aardse zaken. Duisternis blijft hen omhullen. Pas als ze anders leren zien, hun hart opstellen, verwonderd kijken naar mensen om hen heen, dankbaar zijn om de kleine goedheid van mensen die ze ontmoeten. Dan en pas dan laten ze toe dat er licht schijnt in de ogen van de ander.

Na de geboorte van haar kind, kijkt de moeder met andere ogen naar haar kind dan voor de geboorte. Met ogen van liefde, haar hart vloeit over van vreugde. Haar kind is een en al licht, hoop op een nieuwe toekomst. Onzekerheid is gekeerd.

Advent is de tijd van voorbereiding op het licht. De tijd om duisternis achter ons te laten en te gaan leven als mensen van het licht. Moge het zo zijn, dat voor ons duisternis wordt gekeerd in stralend licht. Dan is het Kerstmis.

René Hornikx

Voor wie thuis wil bidden

DOEN: Als je het fijn vindt, kun je een kaars ontsteken.

OPENEN EN AANSLUITEND BIDDEN: 'God, kom mij te hulp. Heer, haast U mij te helpen.' (Psalm 40,14.)

LEES MET AANDACHT DIT CITAAT VAN AUGUSTINUS:

'Blijf niet stilstaan bij de beloften van de wereld, maar blijf bij de beloften van de Schepper van de wereld.'

Welk woord in dit citaat spreekt je het meest aan? Waarom spreekt dat woord je aan? Denk hierover even na.

LUISTER NAAR DIT VERHAAL:

Gloeende plaat

De vloed had duizenden zeesterren op het strand geworpen. Omdat zeesterren op het droge maar korte tijd in leven blijven, waren ze dus ten

dode opgeschreven. Een meisje dat op het strand aan het spelen was en ze zag liggen, begon ze één voor één in zee terug te gooien. "Wat voor zin heeft dat?" vroeg een man die haar bezig zag. "Het strand ligt kilometers ver bezaaid met zeesterren, wat maken die paar uit die jij redt?" Het meisje keek naar de man en toen naar de zeester die ze op dat

moment in haar hand hield. Toen zei ze: "Voor u maakt het misschien niks uit, maar voor hem wel." En ze wierp de zeester in het water.

Voor wie het aangaat, maakt een druppel op een gloeiende plaat wel degelijk uit. (*Hornikx R., Een huis vol verhalen, Kok, Kampen, 2003*)

REFLECTEER: Wat in deze tekst raakt je? Waarom raakt dit woord, die zin of gedachte je? Sta hierbij even stil.

LUISTER: Matteüs 3,1-2

In die tijd kwam Johannes de Doper naar de woestijn van Judea. Daar zei hij tegen de mensen: 'Dit is het moment om je leven te veranderen. Want Gods nieuwe wereld is dichtbij.'

SCHRIJF: Wat betekent voor u: 'Dit is het moment om je leven te veranderen'? Is er een verband en zo ja, welk, tussen het verhaal en het fragment uit het evangelie van Matteüs?

WEES STIL

SPREEK JE UIT: Sluit af met het volgende gebed:

Hoor ons, God,
laat uw licht schijnen door onze ogen
om mensen in nood te zien.
Laat uw licht schijnen in ons hart
en aangeraakt worden
door mensen die het moeilijk hebben.
Laat het licht schijnen door onze handen
om alles wat we doen voor anderen.
Dat vragen we U in Jezus' naam.
Amen.
(R. Hornikx)

Voor alle ouders

Marinus van den Berg (1947, Wijhe) was tot 2016 geestelijk verzorger in verpleeghuis Antonius-IJsselmonde in Rotterdam, is geraakt door het nieuws over de bedreigingen die kroonprinses Amalia treffen. "Ik zag op het journaal hoe aangeslagen de ouders van Amalia waren." Voor Amalia en haar ouders én voor alle ouders die leven in zorgen over hun kinderen, schreef hij onderstaand gedicht.

Een kaarsenkring

Laten we een kaarsenkring zetten
zoveel kaarsen als haar levensjaren

Laten we alle kaarsen aansteken
als een muur van licht om haar heen

Een kring van krachtig stralend licht
Een kring rondom onze kroonprinses Amalia

Laten we luisteren naar het Salve Regina*
Of samen zingen met wie het nog kennen

Laten we ons verbinden met haar ouders
Laten we ons verbinden rondom alle ouders

Wier dochters en zonen bedreigd worden
Wier leven een onveilige toekomst kent.

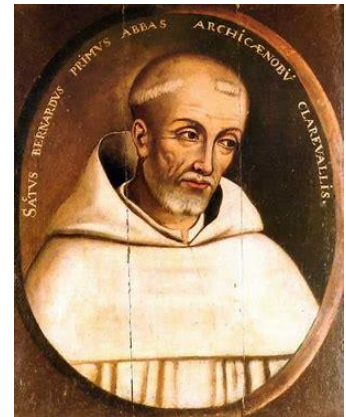
Christenen en hun fascinatie voor het bereiden van eten en drinken (deel 2)

Gastvrije kloosters

Bertus Aafjes beschrijft in zijn 'Voetreis naar Rome' hoe hij in een klooster in de Dolomieten gastvrij werd opgenomen. Hij tekent hier de traditionele sfeer van een klooster: mensen die innerlijke rust uitstralen en een tafel gedekt met 'soberen overvloed'. Dit is nog altijd het streven in hedendaagse kloosters. De huidige abt van de St. Paulusabdij in Oosterhout zegt hierover: "Wij leiden een leven van grote regelmaat. Alle uren van de dag zijn zinvol ingevuld. Wij voeden ons sober en gezond.

Maar zo is het echter niet altijd geweest in de kloosters. Laten we een flink eind teruggaan in de geschiedenis. De middeleeuwen. Het is goed ook van dit stuk kloostergeschiedenis kennis te nemen.

Aan het eind van de Middeleeuwen heersten er in de kloosters wantoestanden van allerlei aard. Schrans- en drinkpartijen waren aan de orde van de dag. Daaraan hebben we de uitdrukking 'smulpaap' ontleend. Bernardus van Clairvaux van het klooster van Cluny in Bourgondië, ging fel tekeer tegen de schrokkenende, likkende en smakkenende monniken en gaf hen taferegels. In vele kloosters van Europa werden de leefregels van de ordestichter nageleefd en zo kwam er een einde aan de wantoestanden.

Bernardus van Clairvaux

Na dit middeleeuwse stukje kloostergeschiedenis, wat meer smaakpapillen-prikkelende onderwerpen.

De trappisten- en abdijbieren

Eerst een stukje geschiedenis. Om in hun onderhoud te voorzien, besloten de monniken bier te gaan brouwen binnen de muren van hun abdij. Zij verbouwden daarvoor graan en hop rond hun kloosters en sloegen bronnen voor zuiver water. Naar gelang de soort bier werden ook kruiden toegevoegd tijdens het brouwproces. Hun bier ging de wereld in onder de soortnaam *trappistenbier*. Bier mag alleen *trappistenbier* genoemd worden als het wordt gebrouwen binnen de muren van een trappistenklooster, onder toezicht van monniken en als er een gedeelte van de opbrengst naar goede doelen gaat. Voor de goede orde dus: abdijbier, van een ander klooster dan een trappistenklooster, is dus geen trappistenbier.

België kent vijf trappistenbieren. Eén daarvan komt van het trappistenklooster Westvleteren. Het wordt beschouwd als het lekkerste trappistenbier van de wereld. Nederland kent sinds een aantal jaren twee trappistenbieren. Het oudste van de twee is: *La Trappe* van bierbrouwerij Koningshoeve in Berkel-Enschot. Het andere is Zundert-Trappist van de abdij Maria Toevlucht te Zundert.

Aardig is de slogan van *La Trappe*: Proef de stilte. Verwoord als volgt:

*Het mooiste geluid ter wereld is stilte.
Als het stil is kun je luisteren
Naar jezelf en naar anderen.
De stilte is de slaap die wijsheid voedt.
Stilte begint met aandacht
En wat je aandacht geeft gaat groeien.
Stilte is het wit tussen de geschreven regels.
In de stilte worden dingen intenser.
Proef de stilte.*

Na deze wijsheid heb ik zin in een lekkere trappist in een mooie bokaal en dan kalm savoureren in alle stilte.

Abdijlikeuren

Binnen de muren van de abdijkloosters werden (en worden nog) ook likeuren gemaakt. Niet gestookt, maar volgens de macereermethode. Dat wil zeggen, dat kruiden en specerijen (in een specifieke samenstelling, naar gelang de soort likeur) enkele weken getrokken worden in een sterke drank, bijvoorbeeld brandewijn of zuivere alcohol. Daarna wordt de massa gefilterd en geklaard. Bekende abdijlikeuren zijn Benedictine, Chartreuse en Eau-de-Melisse (een likeur van de karmelieten). Dikwijls zijn deze likeuren ook heilzaam. In het verleden werd de gast die bij het klooster aanklopte voor onderdak, verwelkomd met een likeurtje als hartversterker om op krachten te komen.

Zelf ben ik in het verleden een tijd bezig geweest met het maken van likeuren. Ik verdiepte me in de herkomst van likeuren en na het nodige experimenteren heb ik een eigen recept ontwikkeld van een likeur met een dertigtal kruiden, c.q. specerijen, getrokken in malt-whisky. De likeur heb ik nog steeds in productie en kreeg aandacht van de media met interview en foto in de krant. Lovende beoordeling.

De volgende keer ga ik het hebben over recepten uit kloosters.

Pieter Briels

Uit het halfjaarverslag van het Straatpastoraat

Het bestuur van het Straatpastoraat Eindhoven heeft kort geleden verslag uitgebracht over de eerste helft van 2022. Uit deze rapportage onderstaande samenvatting

De eerste maanden van 2022 werden nog gekenmerkt door de coronamaatregelen met al zijn beperkingen. Toen die werden opgeheven, kwam ook het leven van de dak- en thuislozen weer op gang. De inloophuizen gingen weer open, er was weer leven in de stad en dat vormt toch een basis voor het gewone leefritme. Het Straatpastoraat voelt scherp hoe het gaat met de samenleving. De groep dak- en thuislozen is een soort spiegel. Want het gaat goed in Nederland, maar ook weer niet. De 'mensen van de straat' weten wat het is om te moeten leven van wat er overblijft van onze toch nog rijk voorziene tafels. Voor hen geen voedselbank en inflatie is voor hen niet meer dan dagelijks wat creatiever zijn in overleven. Bij kou helpt een dikke trui of een stevige jas, je zoekt een warme plek op zoals in de Catharinakerk en jezelf wassen of douchen ja soms kan dat in de inloophuizen. Gelukkig was de winter niet streng en in het voorjaar was de temperatuur zelfs aangenaam.

Beleid van de gemeente

Natuurlijk wil de overheid niets liever dan dat de zorg voor deze mensen tot structurele oplossingen leidt. Niemand van de daklozen hoeft buiten te slapen is de doelstelling. Maar toch. Straatpastor Rob Kosterman ziet dat de 'mensen van de straat' niet zomaar passen in onze 'oplossingen'. De gemeente heeft de subsidie aan het inloophuis van de Catharinakerk en 't Hemeltje stopgezet, omdat die gastvrijheid blijven bieden aan iedereen en zonder voorwaarden. En daar komen nu juist die mensen voor wie de regels toch te dwingend zijn.

Bij de mensen van de straat heeft zich nu een nieuwe groep gevoegd: Moelanders: Mensen uit Oost-Europese landen, mensen van Poolse of Roemeense afkomst die hier als gastarbeider hebben gewerkt, maar door omstandigheden letterlijk op straat zijn komen te staan en nu van de straat moeten leven. Zij passen niet in de gewone groep, hebben volgens de gemeente geen binding met de stad en vallen dus buiten alle hulp.

Half januari zijn 26, vooral 'Moelanders' geweigerd bij de opvang op de Kanaaldijk. Daaronder twee vrouwen waarvan er een zwanger is. Bij de inloophuizen merkte je aan de sfeer dat de verontwaardiging groot was, Vooral dat een zwangere vrouw de straat op moest. Met de ambtenaar die dit kenbaar maakte via een mail heb ik contact gezocht en mijn visie daarop gegeven..... Een mens die niet het recht heeft op een fatsoenlijk dak om te overnachten. De gemeente Eindhoven is bang voor een aanzuigende werking. We kwamen niet tot elkaar maar blijven wel in contact. (Rob Kosterman).

Toch gebeurt er veel

Maar er zijn zeker ook positieve zaken te melden. De inloophuizen zijn intussen na corona weer open, het fonds om mensen uit de doelgroep met grote tandproblemen te kunnen helpen werkt. Er komt ook een medicijnfonds. De samenwerking met 'Soep & Co' en andere groepen loopt goed. Vanaf januari komt 'Soep & Co' twee keer per maand bij de zaterdag inloop van de Petruskerk en één keer in de maand op de vrijdag bij de Catharinakerk. Bij de zaterdag inloop van de Petruskerk komen nu ongeveer 30 bezoekers, dat aantal loopt langzaam op. Samen met het 'Open Huis' organiseerde het Straatpastoraat een 'Kledingmarkt' in en om de Catharinakerk. Dit werd georganiseerd samen met de stichting 'Goed Volk' en 'Soep & Co'. Deze markt was woensdag 6 april. Om deze activiteit compleet te maken kwam er ook weer een frietwagen. Dinsdag 19 april heeft de Rotary Eindhoven Zuid een Paasmaaltijd georganiseerd in de Catharinakerk. Dit hebben ze al verschillende keren gedaan. Mooi om te zien dat deze twee verschillende werelden bij elkaar komen en je ziet ook herkenning tussen die twee groepen.

Rob Kosterman vertelt enkele voorbeelden

In de Cathariakerk hebben we een week na de uitbraak van de oorlog in de Oekraïne de eerste vluchtelingen binnen gehad. Een vader kwam zijn gezin in Eindhoven afleveren en ging terug naar Oekraïne om zijn land te verdedigen. Samen kwamen ze bidden, en met de hoop dat ze elkaar weer gezond en wel terug mogen zien. Triest en ongelooflijk om dit te mogen zien. In de kerk heb ik een boek neergelegd waarin bezoekers een gedachte/ gebed kunnen opschrijven voor deze mensen, en een kaarsje op kunnen steken. Daar wordt veel gebruik van gemaakt.

Twee weken geleden werd ik op de vrijdag gebeld door een raadslid, omdat de 'knuffel-zwerver' uit Tongelre is buiten gezet uit de verzorging. Hij zou die niet meer nodig hebben. Deze man uit Litouwen heeft twee jaar geleden zijn benen moeten laten amputeren en heeft een zwaar hartprobleem. Drie weken was hij dag en nacht op straat in zijn scooter. Hij kon zichzelf niet verschonen of zelfstandig naar het toilet. Een mevrouw uit Tongelre die hem in de gaten houdt, heeft hem meegenomen naar huis, met een tuinslang schoongespoten en nieuwe kleren gegeven. Na contact met de wethouder liet ze mij weten dat deze man naar de Bellefroidlaan kon. Wel werd erbij vermeld dat dit tijdelijk is... Tot nu toe geen bericht dat hij weer op straat beland is.

Het bestuur van de kerkelijke instelling Straatpastoraat Eindhoven dankt parochianen en sponsors voor hun steun.

*U kunt ons werk steunen via een gift op bankrekening: NL60 ABNA 0810554372 t.n.v. Straatpastoraat Eindhoven. Contact: Email: straatpastoraat.ehv@gmail.com
Telefoon: 0644135327 Adres: Begijnhof 2, 5611 EL Eindhoven
Website: www.straatpastoraateindhoven.nl*

Glorieux zoekt vrijwilligers

We zijn op zoek naar vrijwilligers voor de volgende functies:

1. Terhaghe; We zoeken aanvulling bij de activiteitencommissie waar iemand samen met onze andere coordinator activiteiten een coördinerende rol voor de activiteiten wil vervullen. De kunst is hier samen van elkaars kwaliteiten gebruik te maken en een mooi programma voor bewoners neer te zetten. Je hoeft niet bij alle activiteiten aanwezig te zijn. Terhaghe is een gebouw voor zelfstandig wonende ouderen en ook een aantal Oekraïense bewoners.
2. Maatjes; Voor verschillende bewoners zoeken wij nog maatjes. Per bewoner is wisselend wat de behoefte van activiteiten zijn.
3. Zonnehoeve; vrijwilligers die in de middag en avond kleine activiteiten willen brengen voor mensen met een dementie.
4. Lukashuis; creatieve vrijwilliger die een creatieve activiteit wil brengen bij onze bewoners met dementie.
5. Kienen; ondersteunen bij het kienen op dinsdagavond.
6. Weekafsluiting; hulp bieden bij de activiteit die de week afsluit. Dit is iedere week wisselend wat er op het programma staat.
7. Zonnehoeve; tuintje bijhouden met bewoners.
8. Kaartavond; hulp bij de kaartavond op zaterdag. Je kunt zelf ook mee kaarten.
9. Terhaghe; servicepunt bemannen. Je wijst bewoners en bezoekers de goede weg daar waar ze dat nodig hebben. Je bent eigenlijk de vraagbaak van het gebouw.
10. Voor alle locaties zoeken we nog vrijwilligers die een muzikale noot kunnen brengen.

Heb je interesse voor een van deze activiteiten of ken je mogelijk iemand in je omgeving die vrijwilliger wil worden, dan stuur ze gerust naar mij.

Met vriendelijke groet,
Carla Bodet

Woondiensten Glorieux

Coördinator vrijwilligers

Geldropseweg 168, 5613 LN Eindhoven

Bijzondere augustijnen op Nederlandse bodem (9)

Drie priesterzonen uit één gezin, twee augustijnen en een norbertijn. Alle drie timmerden ze behoorlijk aan de weg. In dit artikel staan we stil bij de jongste van de drie.

Amatus van Straaten, een oecumenische pater

Ouderlijk gezin en opleiding

De drie paters Van Straaten waren kinderen van het onderwijzersechtpaar Evert van Straaten en Catharina Carolina Johanna van Hove. De drie hadden twee zussen, Francina die op 7-jarige leeftijd overleed en Johanna, de enige van de vijf kinderen die trouwde.

In 1920 verhuisde het gezin naar Eindhoven waar vader Evert gedurende 22 jaar hoofd der R.K. Muloschool zou zijn. De drie jongens volgden hun middelbare schoolopleiding aan het Augustinianum.¹

Twee priesterbroers

De oudste broer, Gerard, trad na het behalen van zijn gymnasiumdiploma in 1929 in bij de augustijnen en nam de kloosternaam Modestus aan. Nadat hij in 1936 tot priester was gewijd, gaf de ordeleiding hem de opdracht om klassieke taal- en letterkunde te gaan studeren. In 1944 studeerde Modestus af en werd hij benoemd tot leraar klassieke talen aan het Triniteitslyceum te Haarlem. Twee jaar later werd hij rector van deze school en in hetzelfde jaar behaalde Modestus de doctorstitel. In 1960 werd pater Van Straaten directeur van het Nederlands Schriftelijk Studiecentrum te Culemborg. In 1965 werd hij benoemd tot hoogleraar in de Geschiedenis van de Griekse en Romeinse wijsbegeerte. Pater Modestus overleed vrij plotseling op 29 september 1977 te Nijmegen op 66-jarige leeftijd.²

Flip was de tweede zoon van het echtpaar Van Straaten-Van Hove. Hij trad in bij de orde der norbertijnen en nam de kloosternaam Werenfried aan. Werenfried werd een internationaal bekende figuur als oprichter en drijvende kracht van de *Oostpriesterhulp*. Hij verwierf zich hierbij de bijnaam *Spekpater*. De *Oostpriesterhulp* werd kort na de oorlog opgericht om plaatselijke kerken in

Drie priesterbroers: van links naar rechts Amatus, Modestus en Werenfried. Binnen de augustijnenorde werden ze 'de drie koningen' genoemd.

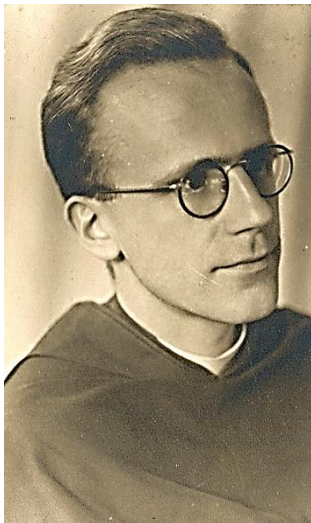
¹ Informatie is ontleend aan diverse genealogische bronnen als registers van de burgerlijke stand, bevolkingsregisters en krantenadvertenties

² Nederlandse Analecta nov/dec 1977 p 5-8

Oost-Europa die vervolgd en in hun bestaan bedreigd werden, hulp te bieden. De organisatie is thans nog steeds actief onder de naam *Kerk-In-Nood*. Pater Werenfried overleed in 2003 op 90-jarige leeftijd. In 2021 raakte hij in opspraak in verband met vermeend ongepast gedrag. Hoewel de aantijgingen niet zijn bewezen, werd aan het slachtoffer een schadevergoeding uitgekeerd als erkenning van het ervaren leed.³

Jeugd en opleiding van Amatus

Johannes Franciscus Antonius (roepnaam Jo) werd op 17 juni 1914 te Mijdrecht geboren en woonde vanaf 1920 in Eindhoven. Jo volgde hier de lagere school en vervolgens het Augustinianum. Hij was een *briljant student die naast zijn schoolwerk actief was in allerlei verenigingen*.⁴ Na het behalen van zijn gymnasiumdiploma meldde hij zich bij het noviciaat van de augustijnen in Witmarsum. Dat hij in dit Friese dorp veruit het grootste deel van zijn leven zou wonen, kon hij toen nog niet bevroeden.

Na het noviciaat volgden de filosofieopleiding in Eindhoven en de theologiestudie in Nijmegen. Als augustijn nam hij de naam Amatus aan. In 1939 werd hij in 's-Hertogenbosch tot priester gewijd.

De volgende stap in de opleiding van Amatus was de doctoraalstudie theologie aan de Nijmeegse universiteit. Het was volop oorlog en de bezetter poogde steeds meer greep te krijgen op het universitaire leven. Het universitaire leven kwam hierdoor praktisch stil te liggen.⁵ Ondanks deze problemen studeerde Amatus af en begon hij aan zijn proefschrift dat als titel zou moeten krijgen *Het beeld Gods bij Calvijn*. Door de plannen die de ordeleiding met hem had, zou het proefschrift er echter nooit komen.⁶ *Jij moet naar Friesland, naar Witmarsum,*

kreeg Amatus van provinciaal Servus Makaaij in de zomer van 1943⁷ te horen. Volgens Van Straaten voegde hij er gekscherend aan toe: *Je zult er wel tot je dood moeten blijven. Want het moet daar komen tot een open en eerlijk gesprek met de Reformatie. Voor dit gesprek zijn wisselingen niet bevorderlijk. Je ziet maar hoe je het doet. Maar er moet nodig iets gebeuren*.⁸ Het waren profetische woorden van de provinciaal want tot zijn voorlaatste levensjaar bleef Amatus inwoner van Witmarsum. Hij zou er jarenlang de bezielende kracht zijn van *Vinea Domini*.

³ Website kerkinlood.nl/actueel/vragen-en-antwoorden, geraadpleegd op 19-9-2022

⁴ Nederlandse Analecta 1982 nr. 3 p 6-7

⁵ Katholieke Universiteit Nijmegen 1923-1975 (Bilthoven 1974) p 205-216

⁶ Leeuwarder Courant 30-05-1964

⁷ Nederlandse Analecta 1982 nr. 3 p 6-7

⁸ Ibidem

Vinea Domini

In 1899 werden de augustijnen door de aartsbisschop verzocht om in Witmarsum een parochie te stichten. De ordeleiding honoreerde dit verzoek en besloot om naast de kerk tevens een klooster te bouwen om daarin het noviciaat te vestigen.⁹ De eerste novicenmeester was Thomas van der Vloodt (zie nr. 1, jaargang 10 van de *Kerk-Krant*).

Leeuwarder Courant
1 november 1919

Van der Vloodt richtte als nevenactiviteit in Witmarsum een inlichtingenbureau op met als doel de protestantse bevolking van Friesland te informeren over het katholicisme en te bewegen tot bekering.¹⁰ Pater Thomas verliet Witmarsum om andere taken op zich te nemen maar het Friese dorp ging niet uit zijn gedachten. Op zijn sterfbed in Boliva in 1934 vertrouwde hij provinciaal Makaaij toe dat er een gastenkwartier moest komen *ruim genoeg om er studiedagen, weekends en besloten retraites te houden. (...)kloostergemeenschap en katholiek Friesland zouden hier dan elkaar moeten vinden om samen hun geloof te voeden aan de bron van de heilige Liturgie; hier zouden dan ook andersdenkenden kennis kunnen nemen van de schoonheid der katholieke Eredienst.*¹¹

In 1941 bleek het plan nog steeds te bestaan. Zelfs de toekomstige benoeming van Amatus bleek al vast te staan. *Het is de bedoeling dat Pater van Straaten, zoodra hij zijn studie voleindigd heeft -hij specialiseert zich in de Calvinistische Theologie- voor datzelfde doel (het apostolaatswerk in Friesland) naderhand naar Friesland zal komen (...).*¹²

Er werden bouwplannen gemaakt maar door de oorlogsomstandigheden konden deze nog niet tot uitvoering komen. Er waren andere zorgen. In deze periode raakte Amatus korte tijd in Duitse gevangenschap in Leeuwarden verzeild.¹³

Kort na de oorlog wordt een begin gemaakt met het apostolaatswerk onder de naam *Vinea Domini (Wijngaard des Heren)*. Deze naam ging terug op het norbertijnenklooster dat in het nabijgelegen Pingjum in de late middeleeuwen was gevestigd.¹⁴

Aan de slag

Amatus had twee doelen toen hij naar Friesland kwam: het doorbreken van het isolement waarin veel parochies in Friesland verkeerden en komen tot een open contact en gesprek met andere bevolkingsgroepen. Daarnaast wilde hij bevorderen dat de katholieken zich meer zouden bezinnen op hun eigen wezen, geloof en opdracht.¹⁵ Mocht in de zienswijze van Van der Vloodt het tot de Moederkerk terugbrengen van de protestanten een

⁹ Brian Heffernan, *Een kleine orde met allure* (Hilversum, 2015) p 130

¹⁰ Ibidem p 130

¹¹ Desiderius de Cloet OESA, *Het Apostolaat Augustijnen Friesland*, artikel in *Bijdrage tot de kerkgeschiedenis van Friesland* (Franeker, 1951) p 220

¹² Ibidem p 224

¹³ Overijsselsch Dagblad 22-8-1951

¹⁴ Wikipedia, geraadpleegd op 20-9-2022

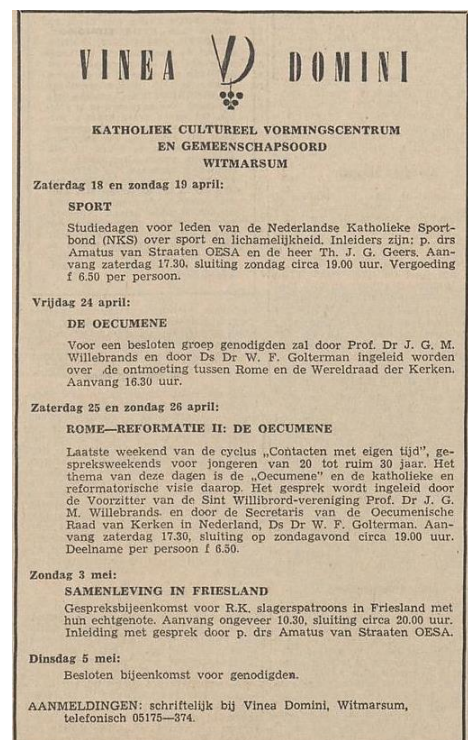
¹⁵ Leeuwarder Courant 30-5-1964

belangrijk doel zijn geweest, in de visie van pater Van Straaten diende het apostolaat een oecumenisch karakter te dragen. Hij zocht samenwerking met het apostolaatswerk van de franciscanen in Drachten en samen werd de mening verspreid dat kerstening- en herenigingswerk het doel moest zijn van het apostolaat en niet de bekering van protestanten.¹⁶ Om dit te bereiken werd er toenadering gezocht met de protestantse kerken tijdens de zogenaamde godsdienstgesprekken waarvoor pioniers op het gebied van de oecumene vanuit heel Nederland naar Friesland kwamen.¹⁷

Het belangrijkste communicatiekanaal van zijn tijd was de krant. Hiervan maakte Amatus samen met zijn collega's van het apostolaatswerk goed gebruik. In het Overijsselsch Dagblad verscheen begin jaren vijftig een wekelijkse rubriek waarin lezers van Amatus en drie andere reguliere priesters antwoorden kregen op vragen over geloofszaken. De rubriek had als naam *Het St. Willibrord Apostolaat in vraag en antwoord*. Er werden vragen gesteld als *God is onveranderlijk. Hij bemint iemand die in staat van genade is. Deze valt in doodzonde en wordt verdoemd. De verdoemde bemint Hij niet. Is dat niet in strijd met Gods onveranderlijkheid?* Andere vragen waren bijvoorbeeld: *Wat is een aflaat?* en *Wat is de zin van het H. Vormsel?*

Verbreding van activiteiten

Vinea Domini ging op initiatief van pater Van Straaten in het begin van de jaren vijftig haar vleugels verder uitslaan. Naast het apostolaatswerk ging het zich toeleggen op volksontwikkeling en volwassenenvorming waarvoor een scala van op verschillende doelgroepen toegesneden cultuur-religieuze activiteiten werden aangeboden. Hiervoor werd een lekendirecteur aangetrokken en de nieuwe activiteiten werden afgesplitst van wat vanaf nu *Apostolaat Augustijnen Friesland* ging heten.¹⁸ De accommodatie in Witmarsum moest hiervoor flink worden uitgebreid. Toen *Vinea Domini* in 1947 van start ging, was er niet meer beschikbaar dan een zaaltje, een paar kamers voor gasten in de pastorie en een houten barak voor gasten.¹⁹ In 1957 werd een conferentie-zaal met eetzaal en kapel in gebruik genomen. Amatus sprak bij deze gelegenheid dat er een *nieuwe fase in de groei van het vormingscentrum was aangebroken dat zich tot taak heeft gesteld gemeenschapsbevorderend te*

¹⁶ Brian Heffernan, *Een kleine orde met allure* (Hilversum, 2015) p 250

¹⁷ Ibidem p 302

¹⁸ Brian Heffernan, *Een kleine orde met allure* (Hilversum, 2015) p 357

¹⁹ Leeuwarder Courant 30-5-1964

*zijn voor katholieken en voor allen met wie zij samen leven.*²⁰ Eind 1958 werd een nieuwe slaapvleugel in gebruik genomen en in 1962 een tweede.²¹ Het uitgebreide centrum was enorm in trek. In 1963 werden 26 weekcursussen gegeven waaraan 2.710 mensen deelnamen. In 1956 hadden er slechts 3 cursussen plaatsgevonden en bedroeg het aantal bezoekers nog maar 760. Nadat *Vinea Domini* erkend werd als cultureelvormingscentrum vloaide er ook rijkssubsidie toe.²² Om het centrum bekendheid te geven, werden er regelmatig advertenties geplaatst in de provinciale dagbladen.

In 1957 ontplooielde *Vinea Domini* een nieuwe activiteit: het organiseren van buitenlandse reizen voor 20-30-jarigen. Als bestemmingen werden kleine plaatsen in Europa gekozen. Het waren cursussen, geen vakanties. *Wij willen beslist geen reisbureau zijn* benadrukte Amatus hierbij. *De sectie Europese oriëntatie is een gemeenschapsoord dat op reis gaat, waarbij het reisdoel minder belangrijk is dan de gemeenschapszin die de deelnemers samenbindt. Om deze reden heeft de sectie geen behoefte aan extra aantrekkelijke reisdoelen als Rome, Spanje enzovoorts.*²³

Amatus liet niet na om veelvuldig gebruik te maken van het medium krant. Regelmatig werden er vraaggesprekken met hem gepubliceerd waarin hij uitvoerig zijn missie toelichtte en daarbij zijn ambities niet onder stoelen of banken stak: *Het doel van de stichting is: personen van verschillende maatschappelijke groeperingen en/of onderscheiden geestelijke overtuiging gedurende enige tijd in werk- en leefgemeenschap samen te brengen om zich te bezinnen op vraagstukken van culturele en sociale aard. Het resultaat dat men daarmee beoogt te bereiken staat in de statuten omschreven als: in christelijke zin en ter bevordering van het algemeen welzijn een positieve bijdrage te leveren tot de vorming van de persoonlijkheid, tot de vrije opinievorming en tot de versterking van saamhorigheid en gemeenschapsgeest in eigen gewest, in de Nederlandse volkseenheid en de Europese volkerengemeenschap.*²⁴

Kentering

De grote maatschappelijke veranderingen die vanaf eind jaren zestig op gang kwamen zoals bijvoorbeeld de voortschrijdende democratisering, de verhoging van het gemiddelde opleidingsniveau van de bevolking en de secularisatie, hadden grote gevolgen voor *Vinea Domini*. Begin 1972 werd het 25-jarig bestaan nog feestelijk herdacht²⁵, twee jaar later verlieten zes van de zeven augustijnen die in Witmarsum werkzaam waren het in 1901 gestichte klooster. Alleen pater Van Straaten bleef in de Friese plaats wonen en ging door als directeur van *Vinea Domini*. Maar twee jaar later zag hij zich genooddaakt om van deze functie afscheid te nemen.

²⁰ Overijsselsch Dagblad 6-6-1957

²¹ Leeuwarder Courant 30-5-1964

²² Ibidem

²³ De Tijd 25-2-1957

²⁴ Leeuwarder Courant 24-10-1964

²⁵ Leeuwarder Courant 25-3-1972

De gewijzigde tijdsomstandigheden hadden tot ingrijpende beleidswijzigingen geleid waar Amatus zich niet meer mee verbonden kon voelen. In een vraaggesprek met de *Leeuwarder Courant* legde hij uit wat hij bedoelde: *Ik zou willen dat Vinea Domini doorging in de lijn van haar ontstaan en jarenlange historie, niet als een 'kerkelijk centrum', wat het nooit geweest is, maar wel als een centrum waar de vragen van kerk, van geloof, van oecumene, van levensbeschouwing, van evangelisch engagement met de hele samenleving primair en uitdrukkelijk aan de orde komen. Niet als een restauratiepoging van het verleden, integendeel, maar als een gezamenlijk zoeken naar nieuwe vormen van gelovig in de wereld staan, naar nieuwe vormgeving van een christelijke levensstijl. (...) In mijn oog is dit de koers niet meer, al lang niet meer, en ik heb er steeds minder vrede mee.*²⁶

Tienjarig bestaan van 'Cultureel Contact', een federatie van verenigingen op het gebied van kunst- en volksontwikkeling. Amatus schudt de hand van koningin Juliana. (Foto Volkskrant 9 mei 1958)

Nadat Van Straaten zijn functie als directeur van *Vinea Domini* had neergelegd, concentreerde hij zich geheel op het oecumenisch werk.

Oecumene

Onvermoeibaar zette Amatus van Straaten zich in voor de toenadering van de kerken tot elkaar waarbij niet het eigen gelijk het uitgangspunt was. In augustus 1963 -het Vaticaans Concilie moest nog goed op gang komen- sprak hij op de Friese Katholiekendag²⁷ over *Open Katholicisme*. Hij betoogde dat *het isolement waarin men wederzijds de gekste vooroordelen erop na houdt, doorbroken moet worden, van twee kanten: zowel van het antipapisme als van de contrareformatie. Een werkelijk open katholicisme zal bij het behartigen van de eigen belangen nooit die van niet-katholieken mogen benadelen.*²⁸

Ook liturgisch waren er opvallende experimenten, zeker voor die tijd. Tijdens de Goede Week van 1964 werden mensen uitgenodigd om in het klooster van Witmarsum samen met de paters en de fraters-novicen de lauden en metten in het Nederlands mee te bidden. Op Paaszaterdag vond er een Joods Paasmaal plaats.²⁹

In zijn gedachtenvorming ging Amatus veel verder dan de officiële kerken. Voor hem speelden dogmatische verschillen geen rol van betekenis. In een kranteninterview in 1979 zei hij: *Kerkelijke eenheid is al lang niet meer het ideaal van de oecumenische beweging. Aan een eenheidskerk heeft*

²⁶ Leeuwarder Courant 12-11-1976

²⁷ Een jaarlijkse bijeenkomst, ooit ontstaan op initiatief van Titus Brandsma

²⁸ De Tijd Maasbode 16-8-1963

²⁹ Leeuwarder Courant 31-3-1964

*niemand iets. Er mag best verschil zijn in de woorden die we gebruiken en de vormen waarin we onze geloofsbeleving gieten. Het gaat om de heelheid van de kerken. Dat wil zeggen dat we elkaar erkennen en als volwaardig accepteren, naar elkaar luisteren en breken met vooroordelen uit het verleden. Dan komen we vanzelf tot een gezamenlijke inzet voor de leefbaarheid van onze wijk of ons dorp. Als we de oecumene willen forceren doen we onrecht aan de verscheidenheid waarin de Heilige Geest zich openbaart.³⁰ Twee maanden later zei hij op een studiedag van het Hervormd Beraad: (...) De kerk is dan geen doel maar een middel, het Godsmiddel om het heil, de heelheid te bevorderen van de samenleving, niet alleen om met mooie woorden heil te verkondigen in Evangelisatie en zo, maar om Gods heil te bewerken.³¹ Kort en krachtig drukte hij zijn zienswijze uit met de uitspraak dat hij voor het woord *interkerkelijk* liever het woord *samenkerkelijk* wilde gebruiken.³²*

Overlijden en uitvaart

Tachtig jaar nadat de augustijnen zich in Witmarsum hadden gevestigd, verliet Amatus in 1981 het Friese dorp. Vanwege verminderde mobiliteit ging hij in Leeuwarden wonen om beter gebruik te kunnen maken van het openbaar vervoer.³³ Hij zou er echter slechts een jaar wonen. Tijdens een vakantie in Oostenrijk overleed hij plotseling aan een hartstilstand.

Ik zal er zijn voor jou, zegt de Heer was het thema van de oecumenische afscheidsplechtigheid van Amatus (Jo) van Straaten die een week later in de Grote Kerk van Leeuwarden plaatsvond. De aanwezigen werden er welkom geheten door provinciaal Eugène Roebroek die memoreerde dat Amatus talloos velen had geïnspireerd bij het zoeken naar God.³⁴

Medebroeder Joep Zilkens stelde in een *In Memoriam* dat wie Amatus van dichtbij gekend heeft hem onmogelijk met één enkel woord kon typeren. *Vóór alles kan van hem gezegd worden dat hij een hartelijke augustijn was, met goed en bloed verknocht aan zijn Friesland en zijn Friezen, zoals hij dat ook was aan zijn Orde en zijn medebroeders. (...) Wil je Amatus typeren, dan heb je wel enkele woorden meer nodig. Hij was een initiatiefnemer, organisator, bouwer, pionier van het zuiverste water die gespannen stond op zijn taak van alle dag; nooit klaar, telkens onrustig omdat weer een plan zich aanmeldt.³⁵* Pater Van Straaten werd begraven te Witmarsum.

Aan het slot van dit artikel wordt Amatus nog een keer zelf aan het woord gelaten. Het betreft een fragment uit een van de overwegingen die hij in 1968 schreef voor de *Leeuwarder Courant*:

³⁰ Leeuwarder Courant 15-09-1979

³¹ Leeuwarder Courant 24-11-1979

³² Leeuwarder Courant 18-10-1980

³³ Leeuwarder Courant 2-7-1981.

³⁴ Leeuwarder Courant 14-7-2022

³⁵ Nederlandse Analecta 1982 nr. 3 p 6-7

De gelovige van vandaag komt God overal tegen omdat hij de mens overal ontmoet en Hem daarin aanwezig weet als 'de diepste grond van zijn bestaan'. Misschien bidt de gelovige van vandaag minder tot de Heer in de hoge omdat hij Hem hier dichtbij tegenkomt. Het woord uit de Schrift 'wat ge de geringsten der mijnen gedaan hebt, hebt ge Mij gedaan' (Mt 25,40) heeft een nieuwe dimensie gekregen. Voor de gelovige van vandaag is dat geen mooie beeldspraak of een vergelijking maar direkte werkelijkheid: hij ontmoet Hem 'zolang er mensen zijn op aarde.' Zijn Godsontmoeting ervaart de gelovige steeds meer als gebonden aan en afhankelijk van zijn werkelijk ontmoeten van de mens; en wie dit laatste niet kent, heeft die wel weet van het eerste? Of is hij een leugenaar als hij dat beweert? (Joh. 4,20). Ik denk dat velen van ons leugenaar zijn, misschien wel allemaal. We denken vaak God te ontmoeten in ons gebed, in prediking en sakrament, in bijbellezing en kerkbezoek, in schuldbelijdenis en genadeverkondiging; maar als we de mens naast ons niet werkelijk ontmoeten, is dat eerste waarschijnlijk allemaal humbug, praat in de ruimte en zelfbedrog. Mensontmoeting heeft voor de gelovige de diepgang van Godsontmoeting.³⁶

Tot slot

De drie broers Van Straaten en hun zus ontmoetten elkaar regelmatig ten huize van de laatste. De drie raakten dan vaak in heftige discussies met elkaar waarbij zij het meestal grondig met elkaar oneens waren. Zus Johanna speelde dan de rol van 'sussende zuster'.³⁷

Hoewel Amatus in Friesland geografisch ver verwijderd was van andere augustijnse centra in Nederland, voelde hij zich altijd sterk met zijn medebroeders verbonden en woonde zo veel mogelijk de gezamenlijke activiteiten bij. Zijn medebroeders herinneren zich hem als een vriendelijke en zachtmoedige man.³⁸

Ter gedachtenis aan AMATUS VAN STRAATEN O.S.A.

Hij werd geboren te Mijdrecht
17 juni 1914,

geproft in de Augustijnenorde
11 september 1934

en priester gewijd 3 juni 1939.

Hij voltooide zijn theologische studie met het doctoraal examen in 1943 en werd toen naar Friesland gezonden met de opdracht oecumenisch werk te doen; dit werd zijn levenstaak.

Hij overleed tijdens een vakantie te Schwaz in Oostenrijk op 7 juli 1982 en werd begraven op het R.K. Kerkhof te Witmarsum op 13 juli 1982.

Amatus van Straaten heeft zich doen kennen als een diepgelovig mens. Hij heeft als Augustijn en priester talloos velen geïnspireerd in hun zoeken naar God. Heel zijn leven werd gedragen door het ideaal van de eenheid van Christus' Kerk, bijzonder in Friesland.

Door de kracht van zijn optreden was het misschien voor sommigen niet altijd te volgen wat hij deed en hoe hij het deed. Zodra hij dit bemerkte, leed hij er zelf onder en probeerde hij telkens weer de ander van zijn goede bedoelingen te overtuigen.

In dankbaarheid herdenken wij zijn persoon, zijn werk, biddend dat hij ook nu de waarheid moge ervaren van het woord des Heren:

„Ik zal er zijn voor jou, zegt de Heer“.

„Ik bedank mijn medebroeders voor de levensvervulling die ik vanaf mijn negentiende jaar in de Orde en vanaf mijn negenentwintigste jaar in het oecumenisch werk in en vanuit Witmarsum heb mogen vinden. Voor de last die ik hen nogal eens bezorgde - dat weet ik - moge de Heer mij vergeven en hen belonen.

Ik wil graag begraven worden in Witmarsum en op mijn grafsteen zou ik graag laten zetten wat ik heel mijn leven ervaren heb: Ik zal er zijn voor jou, zegt de Heer“ (uit het testament van Amatus).

³⁶ Leeuwarder Courant 16-11-1968

³⁷ Gesprek van de auteur met Martien van de Nieuwenhuizen OSA op 15-10-2022

³⁸ Gesprek van de auteur met Joost Koopmans OSA en Louis Mulder OSA op 15-10-2022

Samen vieren we Kerst, de geboorte van Christus

De voorbereidingen voor de Kerstnachtviering van dit jaar zijn al stilletjes aan begonnen. Het moge u verbazen hoeveel mensen hieraan hun medewerking verlenen. Van de voorgangers Joost Koopmans en Marleen Kremers, de makers van het liturgieboekje (opsteller, ontwerper en drukker) tot en met de rector, de conciërges en dit jaar ook de leerlingen van het Augustinianum. De creatieve bloemengroep, allerlei versierders en vele handige handen, zoals de koster, die de kerstsfeer ter plekke gaan realiseren. En natuurlijk de mensen die de muziek verzorgen, de organist, het koor en de geluidstechnicus. En nog vele lieve mensen die vooral op de achtergrond hieraan meehelpen, zonder dat ze opvallen. Samen maken jullie deze Kerstviering mogelijk! Hartelijk dank voor alle inzet! Voor iedereen die dit leest: Komt dat zien en vier ook mee op zaterdagavond 24 december, aanvang om 21.00 uur in het Augustinianum te Eindhoven aan de Dirk Boutslaan 25 te Eindhoven. Er zijn ruim voldoende parkeerplaatsen.

COLOFON

De *Kerk-Krant* is het informatieblad van de *Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven*. De *Kerk-Krant* is bedoeld als bindmiddel tussen de leden van de gemeenschap en biedt een podium aan de deelnemers van de vieringen en andere geïnteresseerden over onderwerpen die de gemeenschap of de Kerk in het algemeen raken. De *Kerk-Krant* is gratis. Voor postabonnementen worden verzendkosten in rekening gebracht.

Redactie: René Hornikx, Dolf van der Linden, Linda Derksen, Gert Dirksen, Anita van der Kam en Frans Savelkouls.

Website: augustinus-eindhoven.nl

E-mailadres redactie: frans.ans.savelkouls@hetnet.nl

Bankrekening: NL27 INGB000 7526249

Adres van de vieringen: Kapel Glorieuxpark, Geldropseweg 170, 5613LN Eindhoven.

Stichting Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven

Voorzitter: Harrie Meelen. Secretariaat: Carla Piscaer.
info@augustinus-eindhoven.nl

Ziekenbezoek en ziekencommunie

Vraag en aanbod kunt u richten aan Johan Wolbrink via emailadres johanwolbrink@gmail.com of aan Corrie de Bont via telefoonnummer 040-2436440.

Verschijning volgend nummer: 5 februari. U kunt kopij aanleveren tot uiterlijk 15 januari.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten niet te plaatsen, in te korten of anderszins redactioneel te bewerken. Het copyright berust bij de auteurs van de bijdrage.

Van 'DODENZONDAG' naar 'WIJ GEDENKEN'

Eind oktober/begin november. Vroeger donker, herfststormen. Inkeer en terugblikken. Terug in de tijd; en wel naar de jaren zestig ter Domstad alwaar mijn protestantse wortels lagen. Die ik overigens niet lang trouw bleef... Maar totaal *van het gelovige padje af*: nee zeker niet.

Ook in de plaatselijke hervormde Wilhelminakerk deed men aan een soort gestorvenen-liturgie, die altijd viel op de laatste zondag voor 1e Advent. Maar ik ben blij dat er nu heel andere vormen mogelijk zijn rond AllerHeiligen/AllerZielen.

Destijds was het een uiterst

beklemmende bijeenkomst. De namen van degenen die dat kerkelijk jaar waren overleden werden op sombere toon voorgelezen in die sobere tempel, met grijze muren en vaalgroene harde banken. Het preekgestoelte overheerste als blikvanger vooraan. Enkele vooruitstrevende gemeenteleden knokten nog voor meer sfeer door bloemen en kaarsen want die waren ook al afgeschaft. En de dominee droeg -zoals altijd- zijn pikzwarte toog.

De verkondiging bood weinig tot geen troost. Zo ook de opgegeven psalmen, gezangen en formuliergebeden met warrige woorden. En wat zei de voorganger over het hiernamaals? Bleef vaag; zo ook of men eventueel wel de hemel 'verdiende'. Merde! Kortom: vertwijfeling en droefenis ten top. Degenen die er waren om hun gestorven personen te gedenken snikten ingehouden. De sfeer was enorm drukkend en zelfs elke zucht leek misplaatst.

Na afloop geen mogelijkheid tot ontmoeting. De getroffen schoven schielijk naar buiten, nog eenzamer dan bij aanvang van de dienst. En enige kans om na te praten ontbrak helaas.

Kan het humaner? Toch wel. Zoals in een tot zorgcentrum omgebouwd klooster waar geen paters meer wonen maar wel senioren die niet meer zelfstandig kunnen zijn. Daar kon na corona weer het een en ander worden opgepakt. Nu tevens breder benaderd. Want het publiek is lang niet altijd meer gelovig. De opzet was omkaderd met betrokken teksten en gevoelige fluitklanken in een niet te langdradig geheel. Degenen die in dit afgelopen jaar waren overgegaan werden met name genoemd. Hierover was met de nabestaanden tevoren overlegd. Ook voor langer geleden verliezen was ruimte. Men kon -naar keuze- kort een herinnering vertellen en/of een voorwerp van de dierbare toelichten. Voor hen allen werd een kaars gebrand. Dat raakt een ieder. Daarnaast paste prachtige poëzie prima in het geheel.

Het slotlied *Blijf mij nabij/Abide with me* heeft nog nooit iemand tegengestaan. Men luisterde geroerd; zong of neuriede mee, want de teksten waren vermeld op het ritueeloverzicht. De Taizé-mantra *Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft* blijft -hoe men ook religie beleeft- hartesmart verzachten. Plus nu na afloop gelukkig wèl plek en tijd voor ontmoeting bij koffie of thee.

AMBRIËLLA

Programma Bezinning & Spiritualiteit

De Werkgroep *Bezinning & Spiritualiteit* heeft voor de maanden december en januari de volgende activiteiten op het programma staan:

Donderdag 15 december 15.00 uur
Joost van Neer : Augustinus en Kerstmis

Wat betekent Kerstmis? Als we denken aan Kerstmis, denken we aan de kerststal en de kerstboom. In Augustinus' kerstpreken is daar geen sprake van. Het gaat hem eigenlijk niet zozeer om de geboorte van het kindje Jezus, maar om de vraag waarom Gods Zoon naar de aarde is afgedaald. Augustinus brengt de mensheid van Christus in verband met de nederigheid die de Allerhoogste heeft aanvaard. Daarmee geeft Hij een voorbeeld aan de mensen: je kunt beter nederig worden dan hoogmoedig blijven. Met een aantal inspirerende tegenstellingen werkt Augustinus het contrast hoogmoed - nederigheid uit.

Als slangen en de duiven. In de preken 64 en 64A geeft Augustinus uitleg bij Matteüs 10,16: "Bedenk wel, ik zend jullie als schapen onder de wolven. Wees dus scherpzinnig als een slang, maar behoud de onschuld van een duif." Met die opdracht stuurde Jezus zijn apostelen op weg. Ook in deze twee preken speelt de nederigheid een belangrijke rol. Zowel de slang als de duif bezitten goede eigenschappen waarover een apostel moet beschikken. De preken zijn erg lang maar duidelijk ingedeeld. Vergelijking van de preken maakt extra duidelijk hoe consistent Augustinus in zijn uitleg is.

Joost van Neer (1962) is vertaler en onderzoeker Augustinus aan het Augustijns Instituut te Utrecht, en leraar Grieks en Latijn aan het Carolus Borromeus College te Helmond. Hij studeerde Klassieke Talen te Nijmegen en promoveerde in de Theologie en Religiewetenschappen te Leuven.

Woensdag 11 januari 2020 om 15.00 uur
Michiel Verweij: Paus Adrianus

Op 9 januari 1522 werd Adrianus Florensz van Utrecht, hoogleraar theologie in Leuven en regent van Spanje namens Karel V, tot paus gekozen. Tijdens de anderhalf jaar dat hij paus was, probeerde hij voor het eerst een antwoord te vinden op de uitdaging van Maarten Luther. Het bekendst bleef Adrianus VI door het feit dat hij misstanden erkende, fouten toegaf en verbetering beloofde. In deze voordracht wordt het leven van deze paus uit de Nederlanden geschetst. Voor Eindhoven komt er bovendien nog een

lokaal tintje bij, omdat Adrianus' meest onmiddellijke medewerkers Brabanders waren, zelfs vaak uit wat nu Zuidoost-(Noord-)Brabant is. Zo kwam een van Adrianus' meest vertrouwde kamerheren, Nicolaus van der Poorten, uit Eindhoven zelf.

Michiel Verweij (Oirschot, 1964) is een Nederlandse classicus en adjunct-conservator op de Koninklijke Bibliotheek van België. Hij is gespecialiseerd in de geschiedenis van het humanisme in de Nederlanden. In 2002, 2003-04 en opnieuw in 2010 was hij gasthoogleraar aan de KU Leuven waar hij de leiding had over de Latijnse grammatica, de geschiedenis van de Latijnse literatuur van de Middeleeuwen en, in de Latijnse literatuur, van de interpretatie van post-klassieke auteurs. Wij kennen hem van de artikelen die hij maandelijks schrijft in onze Kerk-Krant.

Cursussen: (Maandelijks om 15 – 16.30 uur in de Samaritaan zaal)
22 dec en 26 jan donderdagmiddag Leon Teubner -Cursus Mystieke teksten.
13 dec en 17 jan dinsdagmiddag Ari van der Zon -Gesprekstafel

Filmclub: (4e woensdagavond van de maand, om 19.30 – 22.00 uur)
Plaats: Ter Hage, achterin Glorieuxpark met eigen parkeerplaats
21 december The Father
25 januari Heaven on Earth (vervolg van As it is in heaven)

*Het volledige programma vindt u op onze website
Augustinus-Eindhoven.nl*

Opmerkelijk

Dat voormalig minister-president Van Agt een oud-leerling was van het Augustinianum wist u vermoedelijk wel. Maar dat de huidige minister-president Rutte in verband wordt gebracht met de augustijnen, hebben we nooit kunnen vermoeden. Zie de hiernaast afgebeelde ingezonden brief uit de Volkskrant van 8 oktober jongstleden.

Actieve herinnering

Haro Kraak laat in de krant van 7 oktober zien dat het begrip 'actieve herinnering' een rookgordijn is dat graag en vaak wordt toegepast. Het is geen nieuw begrip. In haar boeiende biografie van Erasmus wijst Sandra Langereis erop dat bij de augustijner monniken het de gewoonte was dat de koorheren elkaar beschuldigden van al dan niet vermeende zonden. Ging zo'n beschuldiging in zijn ogen te ver, dan antwoordde de betreffende monnik: 'Ik herinner mij het niet.' Dat was eind 15de eeuw.

Prediker zei het al, er is niets nieuws onder de zon. Zou Mark Rutte toch bij de augustijnen zijn opgevoed?

Joop Bekius
Bergen

Allerheiligen

Tijdens een urenlange intercontinentale vlucht keek ik regelmatig voor de afleiding -slapen in een vliegtuig lukt mij niet- door het raampje naar buiten. We vlogen op ruim 10.000 meter hoogte en het panorama was fantastisch zo direct boven die dikke en hagelwitte wolkenpartijen. Het deed mij denken aan de hemel uit mijn jeugdijaren zoals deze vaak werd voorgesteld op de eerste H. Communieprentjes. Alleen de engeltjes ontbraken. Op zulke hoogte en bij zo'n schitterend vergezicht, werd ik wat zweverig in mijn hoofd en aangezien het zowat Allerheiligen was gingen mijn gedachte uit naar Sinte Brigida de beschermheilige van onze parochiekerk. Nu ik toch zo dicht bij de hemel ben, moet een klein wondertje toch kunnen lukken. Wat zou het mooi zijn als ik Sinte Brigida zou mogen ontmoeten. Desnoods doe ik net alsof. En warempel daar zat plotseling een mooie religieuze naast mij. De vliegtuigmaatschappij had er blijkbaar rekening mee gehouden want de stoel naast mij was nog vrij. Ze stelde zich voor als Sinte Brigida en een stel vragen brandden op mijn lippen.

Sinte Brigida, of mag ik Brigida zeggen, het verhaal gaat dat u niet altijd knap bent geweest maar als ik u nu zie kan ik me dat niet voorstellen. Beste Wil ik zal het je uitleggen. Al op zeer jonge leeftijd was ik zeer begaan met arme mensen in mijn omgeving en als zij voor wat eten bij onze boerderij aanklopten zorgde ik er altijd voor dat ze een beker heerlijke verse melk kregen. Als jong meisje wilde ik al graag naar het klooster om nog beter in staat te zijn om arme mensen te helpen. Maar mijn ouders wilden dat niet. Om toch mijn zin te krijgen hulde ik mij in lompen en verwaarloosde ik mijn uiterlijk. Ik zag er werkelijk niet uit. Uiteindelijk stemden ze toe en kon ik mijn roeping volgen. En in mijn habijt en nu met een verzorgd uiterlijk werd ik een mooie non zoals je ziet. Maar veel belangrijker was natuurlijk dat ik nu alle tijd kon besteden aan de roep van mijn Heer. Het helpen van arme mensen. Niemand klopte tevergeefs aan bij het klooster. Altijd gaf ik die arme mensen te eten en gaf ze stevast ook een beker heerlijke verse melk te drinken.

Sinte Brigida

Brigida hoe bent u eigenlijk heilig geworden? Ik denk dat dit komt omdat ik mijn hele leven mijn best gedaan heb om arme mensen te helpen en daardoor werd ik door velen bewonderd en vereerd. Natuurlijk had ik ook mijn minder mooie kanten maar dankzij vele positieve aanbevelingen en vooral van zeer belangrijke mensen (jullie noemen dat tegenwoordig lobbyisten) werd ik heilig verklaard. Vele jaren naar mijn heiligverklaring ging zelfs het verhaal rond dat ik een koe zou hebben die altijd melk gaf.

Brigida, wat is eigenlijk een beschermheilige? Een beschermheilige is iemand die dood is maar toch nog een beetje leeft. Begrijp je dat? Ik begrijp jouw twijfels en daarom had ik de titel voorbeeldheilige veel beter gevonden. Maar de theologen en kerkleiders hebben eeuwen geleden anders beslist. En ik merk dat er heden ten dage nogal wat gelovigen zijn die problemen hebben met wat die theologen en kerkleiders heel lang geleden afgesproken en vastgelegd hebben.

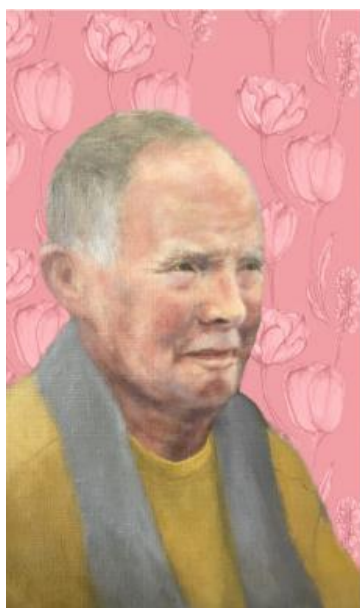
Brigida, wat is geloven eigenlijk? Ik vind jouw vragen knap lastig worden en daar heb ik zo een twee drie ook geen antwoord op. In mijn tijd kwam die vraag helemaal niet bij mij op. Al mijn tijd ging zitten in het helpen van arme mensen.

Dan komt plotseling de stem van de gezagvoerder uit de speakers. 'Beste mensen we gaan landen. Wilt u de leuning van uw stoel rechtzetten en de veiligheidsgordel omdoen.' Vrij snel hierna heb ik weer vaste grond onder mijn voeten en spoed ik mij huiswaarts. Het is zondag maar ik ga niet naar de mis in onze parochiekerk. Sinte Brigida heeft daar volgens mij alle begrip voor.

Wil Koteris

Sinte Brigida (453-523) is de vrouwelijke patroonheilige van Ierland. Ze trok zich op jonge leeftijd terug als kluizenares en ging wonen in een hol onder een eik. Ze stichtte daar in de vijfde eeuw het klooster van Kildare. Behalve abdis was ze volgens de overlevering ook bisschop, wat lijkt te worden bevestigd doordat haar opvolgsters aan het hoofd van de abdij in Kildare de rang van bisschop hadden. Ze geldt als beschermheilige van het vee en wordt in Nederland vooral vereerd in Bavel, Brunssum, Geldrop, Noorbeek en Ommen. Haar naamdag valt op 1 februari. Ze wordt soms verward met de Zweedse heilige St. Birgitta. (Bron: Wikipedia)

In memoriam Gerard van Vucht

In liefdevolle herinnering aan

Gerard van Vucht

partner van

Steven Tay

☆ Tilburg, 14 september 1935

† Eindhoven, 6 september 2022

Jouw medeleven, troostvolle woorden, warmte en steun hebben zoveel voor ons betekend na het overlijden van mijn lieve man, onze vader en opa.

Steven Tay
Stephen, Anne-Marie
Jennifer, Kasper
Kleinkinderen, Petekinderen

Jij bent onvergetelijk geworden in mijn leven.
Jij zult altijd in mijn gedachten zijn.
Ik zal nog van je dromen
en je stem nog horen.
Ik kan niet begrijpen dat jij weg bent, voorgoed.

Jij bent onvergetelijk geworden in mijn leven.
Jij zult altijd met mij meegaan op de levensweg.
Ik zal heimwee naar je hebben.
Ik had je nog zoveel willen vragen.
Ik had je langer willen vasthouden.

Jij blijft een litteken in mijn bestaan.
Jij blijft een teken van liefde in mijn leven.
Aan jou zal ik mij optrekken.
Jou gedenkend zal ik groeien en krachtig worden.
Ik zal vol levensmoed verder gaan.
Jij onzichtbaar bij mij.

LEKENPRAAT LIV

'Wij zijn de tijden', zegt Augustinus. 'De tijd vliegt', zeggen wij vaak. Minder vaak denken we er aan dat ook wij vervliegen oftewel deze aarde eens achter ons zullen moeten laten. Terwijl deze tijd van het jaar, zo tussen Allerzielen en Kerstmis, zich toch bij uitstek leent voor bezinning.

In de serie *Kloostergasten* hebben we kunnen meemaken hoe zes verschillende mensen elk op hun eigen manier in één van de weinige kloosters die ons land nog telt, zich overgaven aan de rust en stilte die onmisbaar zijn wil je tot wat diepere gedachten komen over de vraag "waartoe zijn wij op aarde".

Deze vraag kunnen we immers niet meer beantwoorden door op te dreunen wat we vroeger ooit van buiten moesten leren in de Katechismusles waarna we wel een hoog cijfer op ons rapport kregen, naast dat voor Gedrag en Vlijt en op sommige scholen het Misbezoek. Maar dit "voorgeprogrammeerde" antwoord voldoet niet meer sinds in de loop der tijd het godsbeeld van de op een wolk gezeten man met witte baard is veranderd in iets heel anders, iets vol mysterie, iets wat zich moeilijk in woorden laat vangen en bovendien verschilt per gelovige, zo lijkt het.

Een aantal mensen uit onze gemeenschap heeft zich onlangs ook bezig gehouden met het thema bezinnen op ons voortbestaan. Daarbij kwam naar voren dat er enige bezorgdheid om de verre toekomst wel begrijpelijk genoemd mag worden omdat we nu eenmaal geen jongeren aantrekken. Bij die jongere generatie wordt bijbelkennis en wat dies meer zij er overigens ook niet groter op zoals te merken valt als je kijkt naar quizdeelnemers die verschijnen op televisie. Vragen over films, BNers, filmregisseurs of rappers zijn geen probleem, maar o wee als er een antwoord gevraagd wordt over de bijbel of het protestante dan wel katholieke verleden. Dan valt alleen stilte te horen. Je kunt het zelfs brengen tot Slimste Mens terwijl je bij vragen op dat terrein met de mond vol tanden staat.

Gelukkig overheerste op de bewuste namiddag toch het gevoel dat we tevreden naar het heden kunnen kijken omdat onze geloofsgemeenschap naast de weelde van het grote aantal voorgangers ook voldoende flexibel en creatief blijkt te zijn om alle functies te blijven vervullen. Vacatures kunnen nog altijd worden opgevuld. Bovendien blijft het aantal "leden" vrij stabiel en valt op dat, mede door activiteiten georganiseerd door Bezinning en Spiritualiteit, Augustinus en Glorieux steeds meer naar elkaar toegroeien. We voorzien duidelijk in een behoefte als we kijken hoe de

inspirerende vieringen gevolgd door het achtste sacrament op zondag beleefd worden als een moment om wekelijks naar uit te kijken.

Dat klinkt toch heel anders dan wat we in de media vernemen over het afnemend kerkbezoek in den lande. Katholiek, protestant of moslim, bij alle drie de grootste kerkgenootschappen blijkt sprake van een dalende trend. De tijdelijke terugval tijdens corona is inmiddels een permanente geworden. Is dat reden tot wanhoop? Ik denk het niet. Want kerkbezoek en geloven zijn immers twee verschillende dingen. Jongeren blijven op zoek naar zingeving, the Passion is heel populair en vanuit het buitenland komen religieuzen alsmede leken gelovigen naar dit nieuwe missiegebied dat Nederland inmiddels in de ogen van de wereldkerk is geworden. Waar in tegenstelling tot de kerk van kardinaal Eijk die een boekje schreef dat driekwart eeuw over de datum is, ook nog mensen actief zijn die trachten duidelijk te maken dat volgens wat zij begrepen hebben uit de woorden van Christus iedereen welkom is, hoe ook geaard, waar ook vandaan en waarnaar ook op zoek.

We naderen straks weer Kerstmis. Een feest, hoe populair ook vanwege allerlei redenen die weinig met de geboorte van Christus te maken hebben, en eigenlijk ondergeschikt aan het Paasgebeuren, de verrijzenis uit de dood, en het Pinksterfeest, de bezieling van ons allen, het blijft natuurlijk wel een lichtpunt in de duisternis. En licht is wat we nodig hebben, in een wereld die roerige tijden kent en daardoor veel onzekerheid met zich meebrengt. Dan is het toch iets om naar uit te kijken. In de hoop dat het ons

sterker maakt en inspireert tot positieve bijdragen waar mogelijk om ons heen. Want wij zijn immers de tijden.

Ik wens u een vruchtbare Advent en voor daarna alvast een Zalig Kerstmis.

Gert Dirksen

Stil jubileum

Het is u misschien niet opgevallen, maar bovenaan pagina 1 van deze Kerk-Krant staat *11e jaargang, nummer 1*. Dit betekent dat onze krant haar tweede lustrum heeft volgemaakt. In deze tien jaar zijn er 168 afleveringen verschenen. Halen we nog een derde lustrum? Voorspellen is moeilijk, zeker als het de toekomst betreft. We blijven ons best doen, maar uw hulp blijft nodig!

Redactie Kerk-Krant

Ik geef de pen door aan.....

Wies Kleene heeft aan mij, Nel Greve- Houben, de pen overgedragen. De Kersttijd is voor mij altijd een bijzondere periode van het jaar, die tot nadenken stemt. Wat mij steeds weer raakt, is deze oud Ierse Kerstwens:

Niet dat er geen enkele wolk van smart over je mag komen,
niet dat je leven één lang pad zonder zorgen zij,
niet dat je nooit een traan van spijt zou laten,
niet dat er nooit een steek van pijn zou zijn.
Nee, dat alles wens ik je niet.

Mijn wens voor jou is:

Dat je dapper mag zijn in het uur van de beproeving,
wanneer het kruis op je schouders wordt gelegd,
wanneer de berg die je moet beklimmen heel hoog schijnt
en de lichtbakens van hoop nog ver.

Dat iedere gave die God je schonk, mag
groeien met de jaren,
en de harten van hen die je liefhebt met
hun geur vervult.

Dat je voor altijd in je hart de gouden
herinnering bewaren mag
van elke rijke dag die je hebt gekend.

Dat je in ieder uur één vriend mag hebben
die je vriendschap waard is, die je
vertrouwd de hand reiken kunt.
En met wie je, wanneer het moeilijk wordt,
alle stortvloed kunt trotseren.

Dit wens ik je nog toe:

Dat in ieder uur van vreugd of leed
de vrede-brengende glimlach van het Kind
met jou mag zijn
en je dicht bij God mag blijven

Dit alles wens ik jou en je dierbaren toe,
moge het zo zijn en altijd zo blijven.

Dit prachtige houten beeldje is eigendom van Nel. De maker ervan heeft destijds haar kinderen gedoopt.

Boekbespreking: *Band van de Liefde*

Het herfsttij is vaak niet de periode die tot vrolijkheid en optimisme leidt. Het verschijnen van het boek onder de titel *Band van de Liefde* van het hoofd van de Nederlandse Kerkprovincie, kardinaal Eijk, maakt het er niet beter op. *Band van de Liefde* is een uitgebreid boekwerk over de ethiek van huwelijk en seksualiteit waarin de officiële leer van de Katholieke Kerk centraal staat. Het gaat over kuisheid en zonden tegen kuisheid binnen en buiten het huwelijk zoals prostitutie, verkrachting, incest, pedofilie, masturbatie, bestialiteit, anticonceptie en homoseksualiteit.

Toen ik begin jaren tachtig in het huwelijk trad was ik gelukkig niet op de hoogte van het theologisch-filosofisch uitgangspunt van kardinaal Eijk dat een dergelijke liefdesrelatie een weerspiegeling dient te zijn van de relatie tussen de drie Goddelijke personen

in de drie-eenheid Vader, Zoon en Heilige Geest. Jorien en ik trouwden simpelweg omdat wij het met elkaar helemaal zagen zitten en dat ook voor de Kerk wilden bevestigen omdat wij beiden actief betrokken waren bij een vooruitstrevende enthousiaste parochie-gemeenschap van het Eindhovense Woensel-Oost. Traditioneel katholiek opgevoed en met een jaar pastorale school wist ik best wel wat van onze moederkerk en als historicus ook van haar geschiedenis. Maar wat ik nu allemaal krijg voorgeschoteld in het boek van onze kardinaal is mij gelukkig voor het merendeel onthouden.

Vanaf de zondeval in het paradijs strooit Eijk met geselecteerde passages uit het Oude en Nieuwe Testament, met Paulus, met teksten van Kerkvaders en onze Augustinus, met middeleeuwse theologen zoals Thomas van Aquino, met citaten uit encyclieken van diverse pausen met slechts één doel: de verkondiging van de enige correcte waarheid. Een erg rigide seksuele moraal die geheel losstaat van de huidige maatschappelijke realiteit. De officiële presentatie van dit boek, die gepaard zou gaan met een symposium, is ter elfder ure afgelast. Tot nu toe heeft geen enkele officiële hoogwaardigheidsbekleder van de Kerk gereageerd. Commentaren in het dagblad *Trouw* en het magazine voor religie en samenleving *Volzin* liegen er niet om. 'Om te huilen' en het woord 'Liefde' centraal stellen in een boek waarin liefde en compassie nauwelijks te vinden zijn, keren in de commentaren vaak terug.

Zelf werd ik getroffen door een reactie van de protestantse predikante Evelyn Noltes en de discussie die dat teweeg bracht. Wie bepaalt bijvoorbeeld dat Gods zegen niet kan rusten op een homoseksuele relatie? Want dat beweert Eijk zonder blikken of blozen. Heeft hij als kardinaal en hoofd van de Nederlandse kerkprovincie het voorrecht om namens God te spreken? Dit voorrecht is binnen godsdiensten een voortdurende bron van spanning. Als gelovige en voorzitter van onze Geloofsgemeenschap Augustinus meen ik dat dat voorrecht de mystiek van Gods bestaan lijkt te ontkennen.

Harrie Meelen

Conclusies bijeenkomst over Beleid en Toekomst

Op 20 oktober is er door veertien mensen in een zaaltje op Glorieux intensief met elkaar van gedachten gewisseld over de toekomst van onze geloofsgemeenschap. Onder leiding van Ari van der Zon werd een aantal thema's besproken die voor het voortbestaan en de richting van onze gemeenschap van belang worden geacht. De conclusies van deze bijeenkomst waren:

- Voortzetting huidige organisatie en inrichting vieringen met ruimte voor nieuwe elementen.
- Contacten met andere gemeenschappen intensiveren.
- Voorgangers zijn geroepen en kunnen ook uit eigen kring komen.
- Geen meerderheid voor oecumenische vieringen.
- Diaconaat dichtbij belangrijk: zorg en aandacht voor eigen leden net zo belangrijk als 'veraf'-doelen.
- Zichtbaarheid blijft een probleem. Ook andere gemeenschappen worstelen hiermee.

Allerzielenviering 30 oktober

Een kaars voor de overledenen van afgelopen jaar Will Crooymans, overleden op 27 oktober 2021, 85 jaar Organist de heer Bert de Laat, 23 maart, 73 jaar De heer Pieter de Haes, 21 april, 69 jaar Mevrouw Tessy Smeets, 26 mei 2022, 90 jaar Pater Frans v.d. Mark osa, 9 juli, 84 jaar De heer Jan Kessels, 28 augustus, 87 jaar Gerard van Vucht, overleden op 6 september 2022, 86 jaar.

Een kaars voor alle overledenen die we (in stilte) willen gedenken.

Joost draagt zijn reservebril (met de donkere glazen) omdat zijn gewone bril gisteren doormidden gebroken is.

Een onverwachte ontmoeting met Augustinus.

Afgelopen herfstvakantie verbleven Jorien en ik enkele dagen aan de rand van Hilversum. U herinnert zich ongetwijfeld nog het fraaie weer van die dagen. Tijdens een ochtendwandeling in de bosrijke omgeving ontwaarden wij eerst boven de boomtoppen een klein kerktorentje en enkele ogenblikken later een levensgroot beeld van Augustinus. Het torentje behoorde tot het voormalig kloostercomplex van de zusters Augustinessen van Sint-Monica (dit leegstaande complex wordt momenteel verbouwd). Een paar honderd meter hier vandaan is door enkele zusters Casella gesticht, een spiritueel ontmoetingscentrum.

Harrie Meelen

Uitslag Enquête Geloofsgemeenschap

In de afgelopen zomer heeft een schriftelijke enquête plaatsgevonden onder onze vaste kerkbezoekers. Er zijn 25 formulieren ingeleverd waarvan er 5 met naam waren ondertekend. Slechts enkele keren werd de kwalificatie 'matig' ingevuld en geen enkele maal 'onvoldoende'. Als er meerdere keren 'matig' werd ingevuld, is dat onderstaand vermeld.

- Hoe waardeert u de sfeer van onze zondagse vieringen en de bijzondere vieringen met de feestdagen en de Augustinusviering: *bijna 100% goed.*
- Variatie en verschillende stijlen van onze voorgangers: *bijna 100% goed*
- Herkenning spiritualiteit van Augustinus in de vieringen: *33% geen mening, overige ja*
- Waardering keuze gebeden/ liederen in de liturgie boekjes: *25% voldoende, 75% goed.*
- Muzikale begeleiding door het koor: *50% voldoende en 50% goed.*
- Eigen muziekkeuze van de organist (o.a. tijdens communie): *25% voldoende, (2x matig) en 65% goed.*
- Verzorging/aankleding en verlichting en geluid kapel: *bijna 100% goed.*
- Koffiedrinken in de refter: *15% geen mening, overige goed.*
- Toegankelijkheid Kapel en parkeren op Glorieux: *4x geen mening, 3x matig, 33% voldoende, 40% goed.*

- Gastvrijheid Glorieux in het algemeen: *bijna 100% goed.*
- Activiteiten Spiritualiteit & Bezinning (die hopelijk in najaar weer starten): *45% geen mening, 15% voldoende, 40% goed.*
- Keuze van doelen Advents- en Vastenactie: *15% geen mening, overige goed.*
- Kwaliteit van de inhoud Kerk-Krant: *2x geen mening, 10% voldoende, 85% goed.*
- Informatie op website: *35% geen mening, 25% voldoende, 40% goed.*
- Heeft u contact met bestuur (telefonisch of mail) gezocht: *25% geen contact, overige wel; Reactie op contacten was: 100% informatief, vriendelijk en efficiënt.*
- Wat is uw algehele ervaring met Geloofsgemeenschap: *100% goed.*
- Hoe vaak bezoek aan vieringen: *65% 3-5 keer per maand, 20% 1-2 keer en 15% anders.*
- Vieringen aanbevelen aan een vriend: *praktisch 100%.*

Bij de bovenstaande vragen 1 t/m 20 waren enkele persoonlijke reacties vermeld, waaronder: *over het moeilijk verstaanbare geluid (nu verbeterd), behoefte aan meer kennis over Augustinus, graag liederen van Oosterhuis, actiedoelen bij voorkeur dichtbij.*

- Vraag 22: Waarom onze vieringen aanbevelen aan een vriend: *20 (veel!) reacties, samengevat: -Bezielt samen onderweg-kerk, goede inhoudelijke, inspirerende, eigentijdse vieringen. Men voelt zich thuis en wordt welkom geheten, prettige locatie, kleine gemeenschap die elkaar kent, goede sfeer, gezellig, goed begin van de zondag.*
- Vraag 23. Wat inspireert u, wat wilt u delen met anderen: *14 reacties samengevat: Een warm welkom om te beginnen, het 'niet veroordelen', de goede sfeer en het thuis voelen (iedereen mag meedelen), mijn liefde voor Jezus. De mooie preek en teksten, een alternatief op de standaard viering. De interpretatie schrift naar het nu, met koppeling naar eigen ervaring van de voorganger.*
- Vraag 24/25: Ziet u mogelijkheden om zelf meer betrokken cq bij te dragen: *7 reacties: Actief meedoen met het bedenken en organiseren van gezamenlijke activiteiten. Vriend worden. Ook: doe al het een en ander. De meerdere persoonlijke aanbiedingen zullen door het bestuur opgepakt worden.*
- Vraag 28 Mening, aanvullende opmerkingen, suggesties: *11 reacties: De vieringen zijn een rustpunt in de week, viering geeft een 'familie' gevoel, hartelijk; uitnodigend bij entree en praatje na afloop, oprechte belangstelling (als in Paterskerk). Gemoedelijke fijne groep, men voelt zich gewaardeerd onderdeel van de gemeenschap. Preken liever niet te lang, start 10 uur zou fijner zijn.*

Graag aandacht voor het duidelijk uitspreken van teksten (af en toe minder goed verstaanbare voorganger) en het geluid (is kortgeleden verbeterd). Men wil meer kennis verkrijgen over Augustinus. En verder op weg naar een basis gemeenschap, zoals Augustinus begon. Op termijn zijn er eventueel geen priesters meer, dus dan geen verschil meer in eucharistie/communie vieringen. Onrustig begin vieringen is jammer, kan koor op vaste andere tijd oefenen?, mis een dirigent, graag meer afwisseling in de liederen. Ontbijt als op Sacramentsdag is voor herhaling vatbaar. Ga zo door!

- *Vraag 29 Wat spreekt aan in de vieringen: 2 reacties: De vieringen stralen eenvoud uit, zijn positief en op groei gericht, met respect voor de liturgie, mooie teksten, eigentijdse vertaling Evangelie en overwegingen als inspiratiebron. Lichtheid bij de meeste, ook vrouwelijke, voorgangers. De aanwezigen nemen actief deel aan de viering. Samenzang is mooi en gevarieerd, goede liederen. Er is aandacht voor Augustinus. Vredeswens is een 'feestje'.*
- *Vraag 30 Wat moeten we zeker behouden: 11 reacties: Basisgedachte: iedereen is welkom; afwisseling en variëteit van alle (man/ vrouw) voorgangers; laagdrempelige sfeer, het zingen en het samenkomen. Diversiteit en vernieuwend durven zijn, wekelijkse dienst en koffie, de geweldige inzet en het elan van de eerste 6 jaar.*
- *Vraag 31 Is er iets wat u mist: 8 reacties: Jammer, jammer, dat het voelt alsof we geen 'open' gemeenschap zijn. Door de gesloten poort, alsmede de beperkte tijdsduur van de ontmoeting bij de koffie na de viering. Begrijpelijk, maar wel jammer! En men mist nog een bordje met naam en logo van onze Geloofsgemeenschap bij de toegangspoort. Iemand voelde zich een beetje alleen bij de eerste keer koffie drinken. En een ander denkt soms dat er twee groepen zijn, oprichters gemeenschap (best een tof stel!) en de diverse groep die zich later bij hen heeft aangesloten. Men wil graag mogelijkheid tot wisselen van tafel bij de koffie, vaak teveel 'clubjes' en te weinig stoelen. Jongeren worden gemist. En liefst meer vrouwelijke voorgangers, Annelies en Marleen inspireren mij.*

Voor belangstellenden zijn de origineel uitgewerkte bestanden bij het bestuur opvraagbaar.

*De informatie op de 25 formulieren is uitgewerkt door Anita van der Kam.
Samenvatting Carla Piscaer.*

Licht in het donker

Zondag 20 november viert onze Geloofsgemeenschap het feest van Christus Koning beleven we tevens het einde van het kerkelijk jaar. Juist gebeurt dat ook op een moment dat de natuur zorgt voor donkere dagen.

Maar daar blijft het niet bij. Wie de ogen niet sluit, ziet ook in onze mensengeschiedenis het duister meer en meer terrein winnen. Oorlog in Europa en elders en bovendien het wereldwijde alarm vanwege de klimaatverandering. En dat alles, zou je toch zeggen, verduistert het zicht op de toekomst. *Een vraag die in ieder van ons leeft, is ongetwijfeld: hoe bij al die natuurrampen, oorlogen zoals in Oekraïne, klimaatveranderingen de versplintering van de politiek en de grofheid in het publieke debat de moed niet te verliezen?* (een citaat uit de recentelijk ontvangen brief van Mgr. De Korte).

Misschien wijst het einde van het kerkelijk jaar ons daarin een weg. Het feest van Christus Koning, sluit een jaar des Heren af dat ook gitzwarte dagen kent. Wie verwachtte nog toekomst na Goede Vrijdag? Desalniettemin, de Opgestane Heer heeft met zijn Geest mensen nieuwe moed en hoop gegeven, dat de dood het einde niet is, maar dat Gods trouw wonderen doet. Pinksteren zorgde voor het begin van een nieuwe gemeenschap, waar jong en oud, arm en rijk als zusters en broeders werden bejegend en begroet. En op het feest van Christus Koning sluiten we elk jaar, het kerkelijk jaar af met het gelovig vertrouwen dat tenslotte heel de mensenfamilie wordt samengebracht tot een gemeenschap waar de liefde van Christus alles en allen bijeenhoudt en leven geeft.

Maar, dat zal wel een droom zijn, hoor ik u denken. Dat dromen bedrog zijn, gaat in deze context echter niet op. Vertrouwen hebben en de moed niet opgeven en de dromen werkelijkheid laten worden, daar moeten wij allen voor gaan.

U en ik, wij mogen er gelovig naar uitzien, maar bovenal laten wij ons roepen om ons als leerlingen van Jezus te voegen in die lange rij van getuigen, die niet moe worden van de pelgrimsweg, om in ons hart boodschapper te zijn van licht en vrede.

Dat is niet iets van grote woorden of grootse daden, maar van zorg voor het kleine zaad dat ontkiemen wil of het kwetsbare licht dat beschutting vraagt. De komende Advent zet daarvoor het pad uit naar de koning die komt als een weerloos kind.

Aan ons de vraag om hem te ontvangen, waar en wanneer hij ook komt, want komen doet hij. Droom er maar vast van.

Johan Wolbrink

Adventsactie 2022

Op zondagochtend na de viering in de kapel, genietend van een kop koffie en elkaars gezelschap, hebben we het erover: de zorgwekkende toestand in de wereld, het land, de stad en soms over de zorgen in eigen kring. Het uitwisselen en delen van het goede en minder goede, maakt de zondagochtend bijzonder en kostbaar. Een ochtend van groeiende saamhorigheid, naar elkaar uitkijken, erbij horen en bemoediging.

Het nieuws van de afgelopen weken:

- de kosten van energie stijgen schrikbarend.
- De inflatie blijft stijgen: nu naar 15 a 16%
- Steeds minder in het winkelmandje voor hetzelfde geld.
- (vandaag ED)
 - Jongeren hebben zorgen over ouders, 20 % geeft aan dat er thuis geldzorgen zijn
 - Juist de kosten van goedkope zorgpolis stijgt het meest.

Al deze zaken zijn aanleiding voor de werkgroep solidariteit dit jaar te kiezen voor een adventsproject dichtbij huis. Feit is ook dat het aantal bezoekers van de voedselbank stijgt. Feit is dat voedselbanken steeds moeilijker aan middelen kunnen komen om deze bezoekers te helpen. Daarom kiezen we tussen een heleboel goede doelen voor de voedselbank

650
voedselpakketten p.w.
133 vrijwilligers
2 uitgiftepunten

**SCHAKEL TUSSEN VERSPILLING &
ARMOEDE**

Informatie over de voedselbank kunt u vinden op internet: <https://www.voedselbankeindhoven.nl/>. We hopen dat iemand in de komende advent iets kan komen vertellen over hoe de voedselbank zijn doelstelling waar probeert te maken. Op de zondagochtend hebt u de mogelijkheid uw bijdrage te leveren en natuurlijk kunt u geld overmaken op de rekening van de gemeenschap.

NL27INGB 000 7 5262 49 o.v.v. adventsactie 2022

*Ieder van ons verwacht Christus te ontmoeten in de hemel,
maar heb aandacht voor Christus
die op straat voor uw deur ligt,
heb aandacht voor Christus die honger heeft en kou lijdt,
die in nood verkeert en vreemdeling is.*

Preek 25,8,8

Kerstoratorium van Oosterhuis en Oomen

Op 7 januari 2023 om 18.30 uur wordt, tijdens de viering van de Stichting Oecumenische Vieringen Eindhoven, het klein Kerstoratorium van Oosterhuis en Oomen ten gehore gebracht.

Deze feestelijke bijeenkomst is een uitvloeisel van de zo succesvolle samenwerking tussen de kleine geloofsgemeenschappen in Eindhoven en omgeving, uitmondend in het congres van 12 maart. Wij besloten toen om elkaar nog eens te ontmoeten met het zingen van dit zeer zingbare muzikale gedicht.

Wie met het koor wil meezingen en hij of zij kan een beetje zingen is van harte welkom bij de repetities van Sove en wel op de zaterdagen 19 november a.s. om 11.30 uur en op 17 december om 10.00 uur, beide in de Johanneskerk aan de Mercuriuslaan 1B te Eindhoven

In memoriam broeder Martin Schoenmaker

In dankbare herinnering aan

Broeder Martin, augustijn

Gerardus, Joannes, Andreas, Petrus Schoenmaker
Assendelft, 29 juli 1929 - Eindhoven, 31 oktober 2022

Geboren op 29 juli 1929 in Assendelft. Hij trad in bij de Orde der Augustijnen op 1 juli 1950 waar hij zijn Plechtige Geloften uitsprak op 4 augustus 1957.

Na korte standplaatsen in de Conventen van Culemborg, Nijmegen, Venlo was hij vanaf 1960 werkzaam in Bagneux (Fr). Gedurende 50 jaar heeft hij daar geleefd en gewerkt in de Parochies die de Augustijnen aldaar bedienden. Koster, Procurator-Econoom, Catecheet, Timmerman: op vele manieren heeft hij zich dienstbaar gemaakt daar waar men een beroep op hem deed. Ondanks veel problemen met zijn gezondheid, heeft hij steeds al zijn krachten gegeven aan de gemeenschap der Augustijnen en aan de Parochianen bij wie hij zeer geliefd was.

In 2010 keerde hij, met pijn in het hart, terug naar Nederland waar hij in Klooster Mariënhage te Eindhoven zijn intrek nam. Al snel kregen de gezondheidsproblemen de overhand en moest hij het hoofd bieden aan de ongemakken die zijn toestand met zich bracht.

De laatste tijd ging hij erg achteruit en is uiteindelijk vredig ingeslapen op **31 oktober 2022, dag voor het Feest van Allerheiligen/Allerzielen.**

Op 5 november werd zijn lichaam, op het oude kloosterkerkhof van Mariënhage, aan de aarde toevertrouwd waar hij rust te midden van de medebroeders die hem zijn voorgedaan in afwachting van de Verrijzenis.

“Heer God, Die ons alles geschonken heeft, schenk ons nu de vrede: de vrede van de rust, de vrede van de sabbath, de vrede zonder avond.

Want na haar taak volbracht te hebben, zal de wonderschone ordening van de zeer goede dingen voorbijgaan.

Zij heeft een morgen en avond gekend.

De zevende dag, echter, kent geen avond en geen ondergang, want U hebt hem geheiligd opdat hij eeuwig zou duren.

De Schrift zegt dat U, na het voltooien van Uw Scheppingswerk, op de zevende dag gerust heeft.

Dat is om ons van te voren aan te kondigen dat ook wij, na onze werken die zeer goed waren, omdat U ze ons gegeven hebt, in U onze rust zullen vinden op de sabbath van het eeuwig leven.”

(een woord van Sint Augustinus)

Citaat

Over de Augustinusdag van 13 november in de voormalige Paterskerk schreef het Eindhovens Dagblad de dag erna een korte terugblik waarin o.a. de volgende zinsnedes voorkwamen: (...) *maar de nalatenschap van de Augustijnen leeft voort. (...) en de kleine maar bevlogen geloofsgemeenschap Augustinus met vieringen in de kapel van Glorieux aan de Geldropseweg.*

Zo, nu hoort u het eens van een ander.

Kerstwens

***De redactie van de Kerk-Krant wenst u een
bezinningsvolle Adventstijd en
een Zalig Kerstfeest.***